

WARMTENETWERK

meer comfort met minder fossiele energie

Het kan echt zonder aardgas!

Klaas de Jong

AVR Duiven

Stockholm area: modern metropole of 1.8 million inhabitants without natural gas grid

WARMTENETWERK

meer comfort met minder fossiele energie

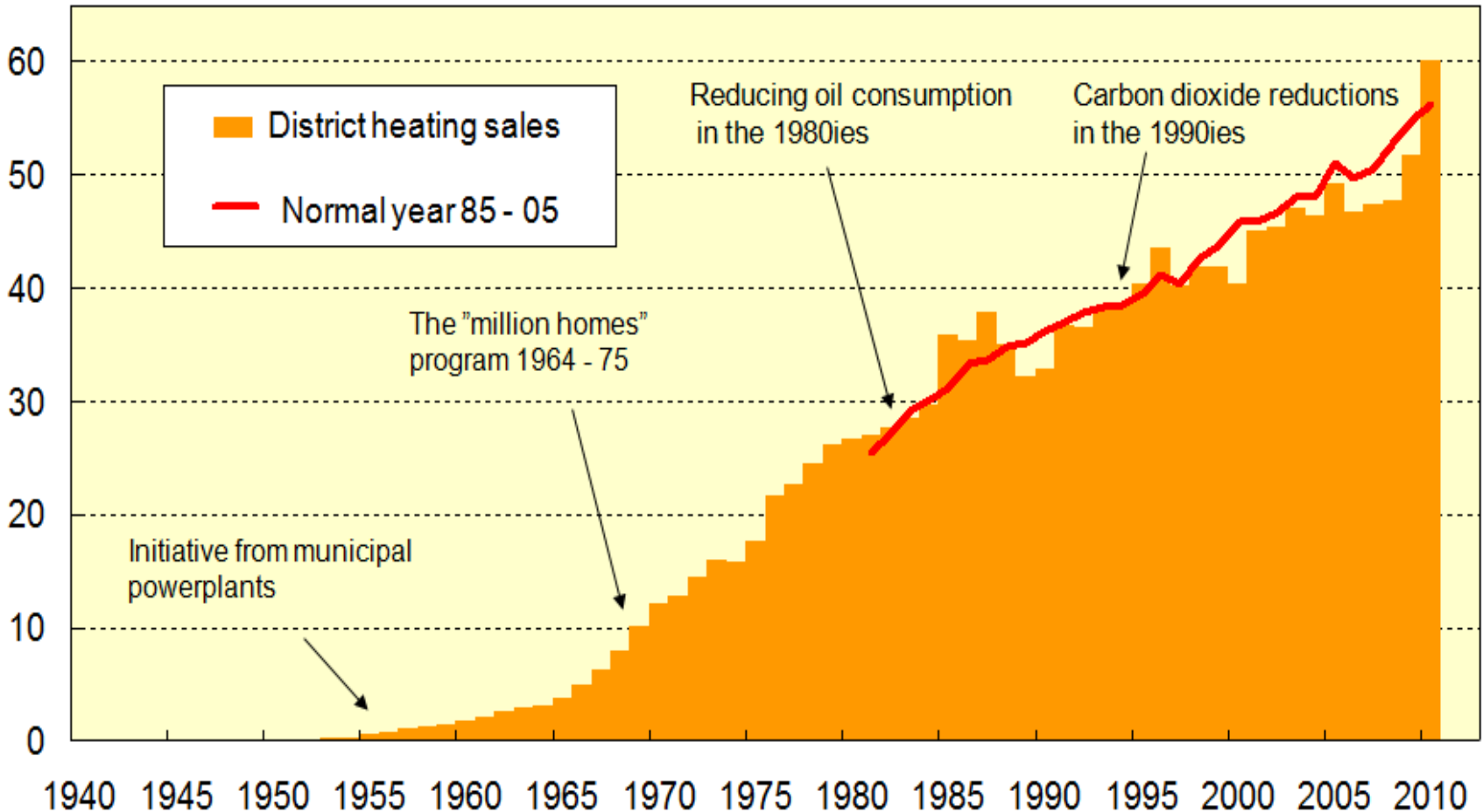
95% of all buildings in Stockholm and surrounding
cities has a connection to the heating grid

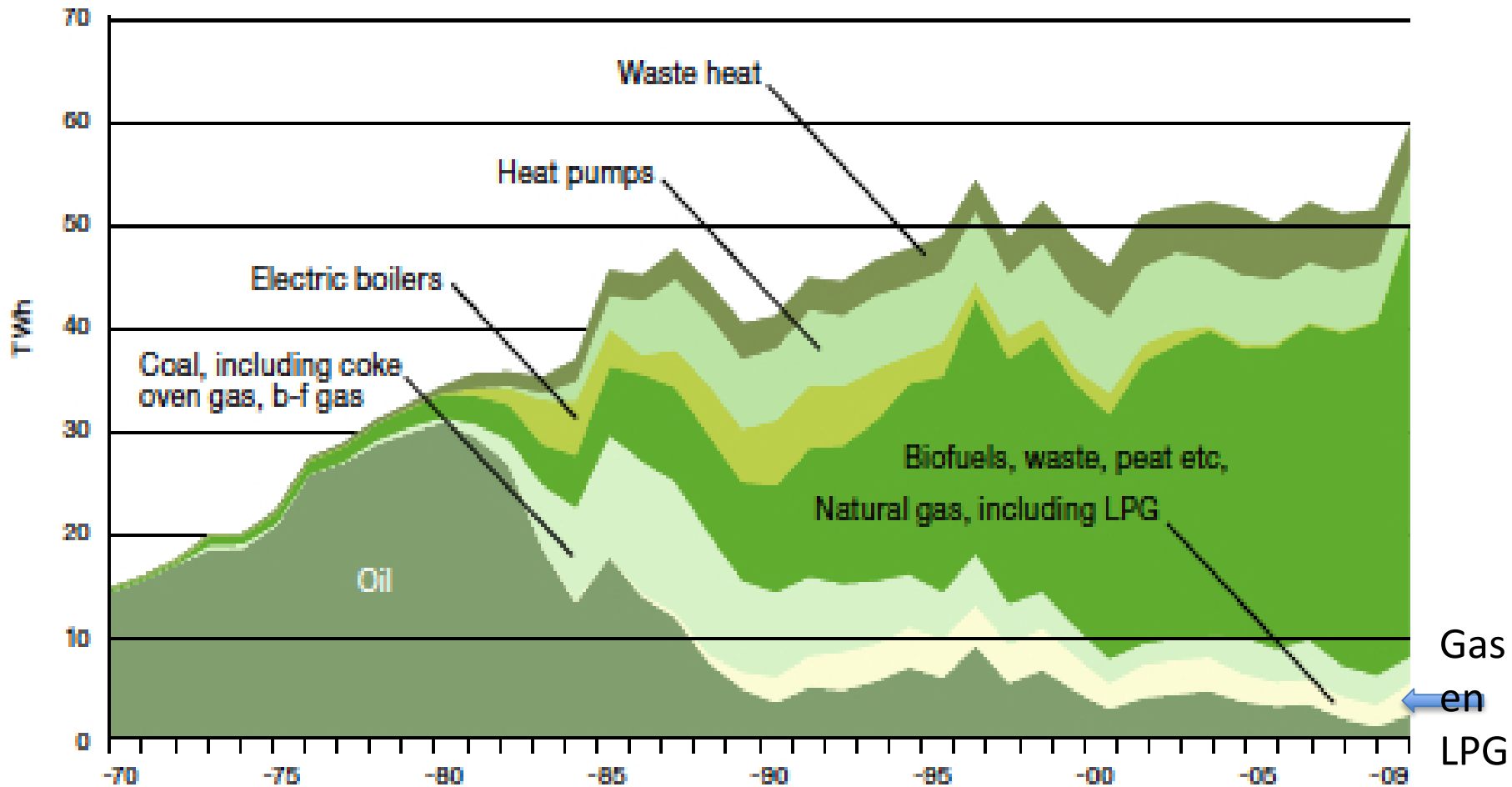
District heating started in Sweden in 1955

TWh/year

Fossile fuels in Swedish district heating

Source: Statistics Sweden and the Swedish Energy Agency

In one step from gas CHP to renewable heat

🏠 Warmtenet Purmerend changed over from gas fired cogeneration to biomass plant

🏠 75% of houses in Purmerend have renewable heat since this change-over

district heating in Pijnacker combines greenhouses, public buildings and houses

WARMTENETWERK

Geothermal heat for greenhouses, school, swimming pool and 470 apartments in Pijnacker

Aardwarmtenetwerk Pijnacker Noord

Uitvoering juli – december 2015

Duurzame warmte voor 470 appartementen

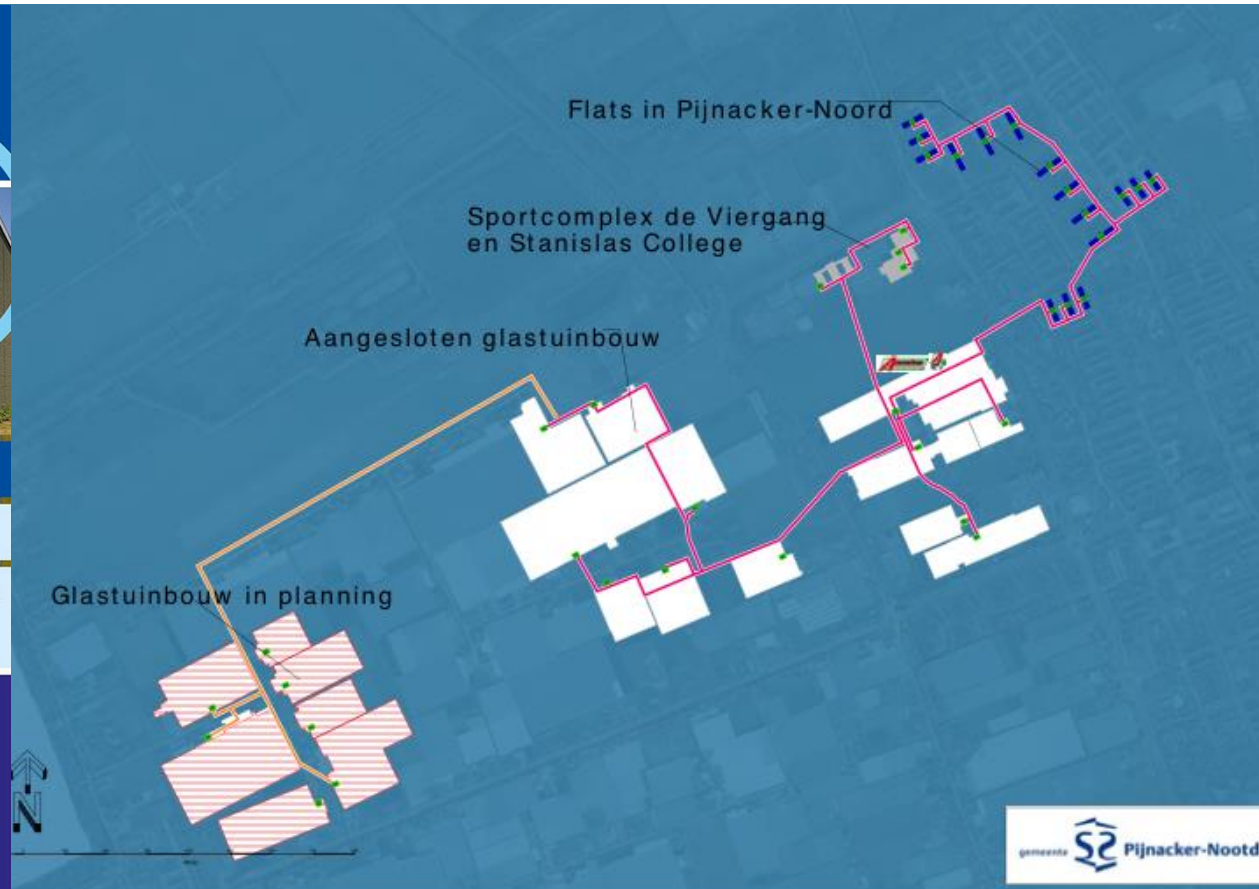
opdrachtgevers

partners

Hier wordt geïnvesteerd in uw toekomst.
Dit project is mede mogelijk gemaakt dankzij een bijdrage uit het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling van de Europese Unie.

gemeente Pijnacker-Noord

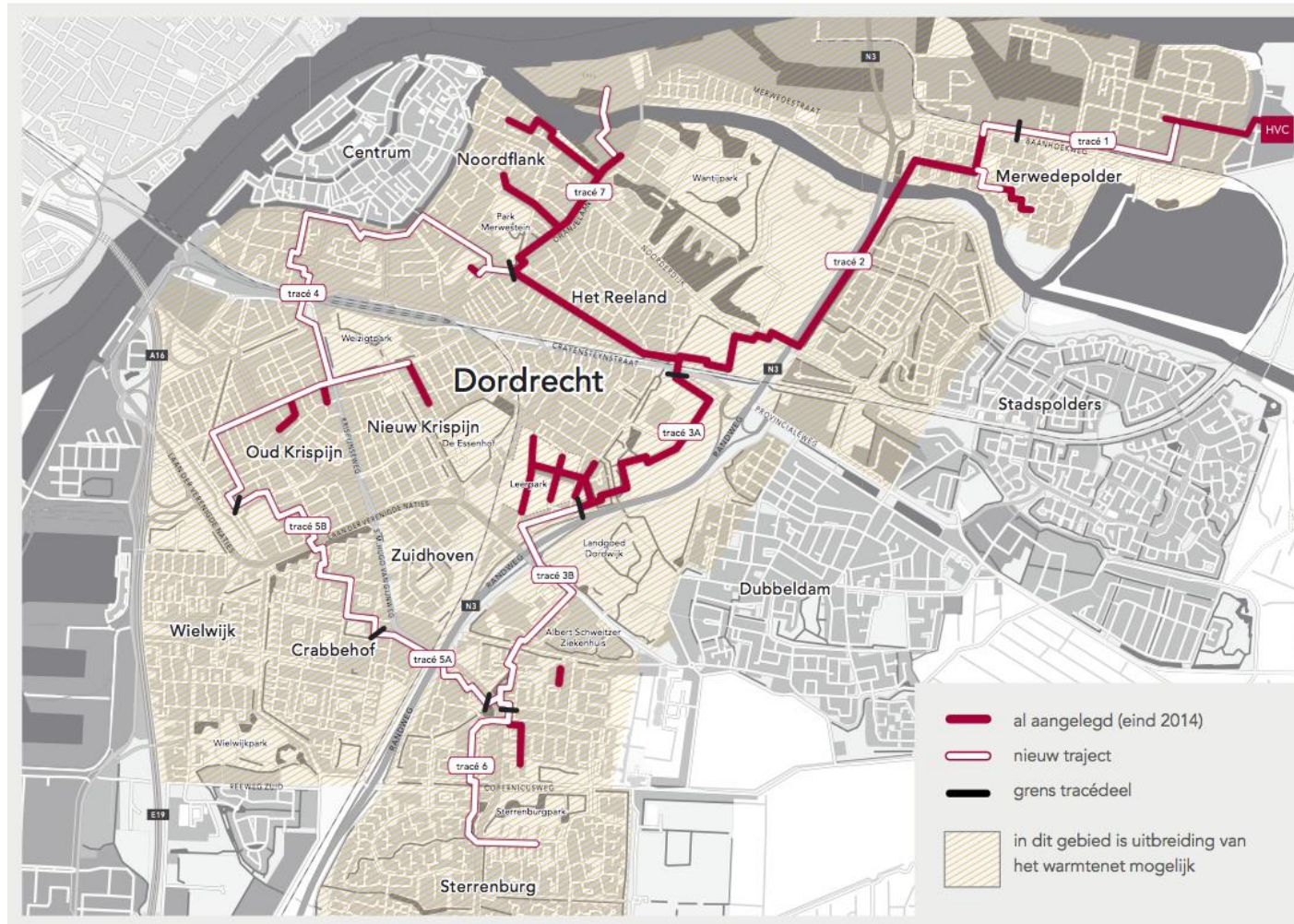
Owner and operator of the heat grid is Ammerlaan TGI

City of Dordrecht: gas grid out – heat grid in

Heat source
Waste-to-energy
plant HVC

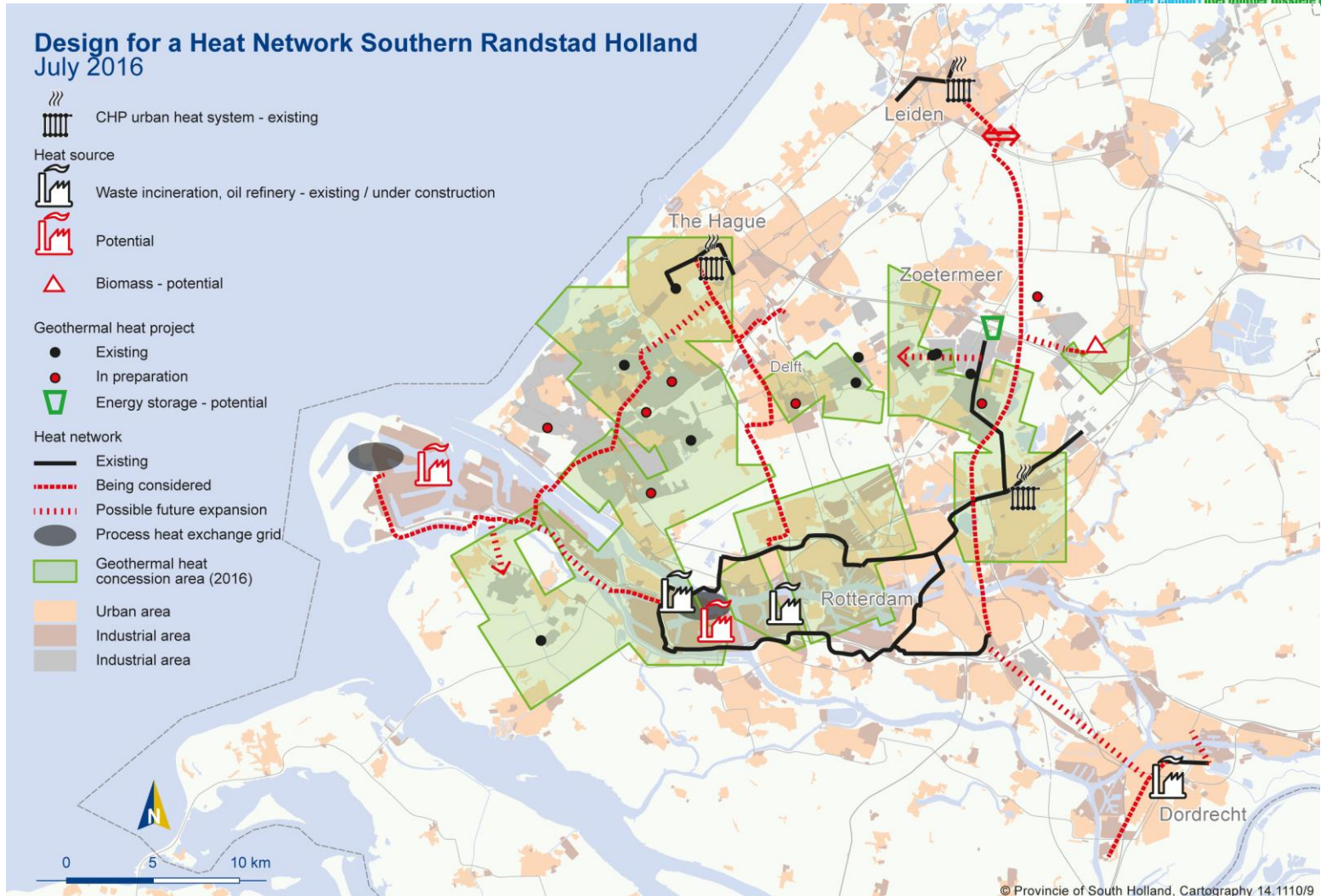
Also steam for
industry

Dordrecht and Pijnacker are part of integral heat plan of province Zuid-Holland

WARMTENETWERK

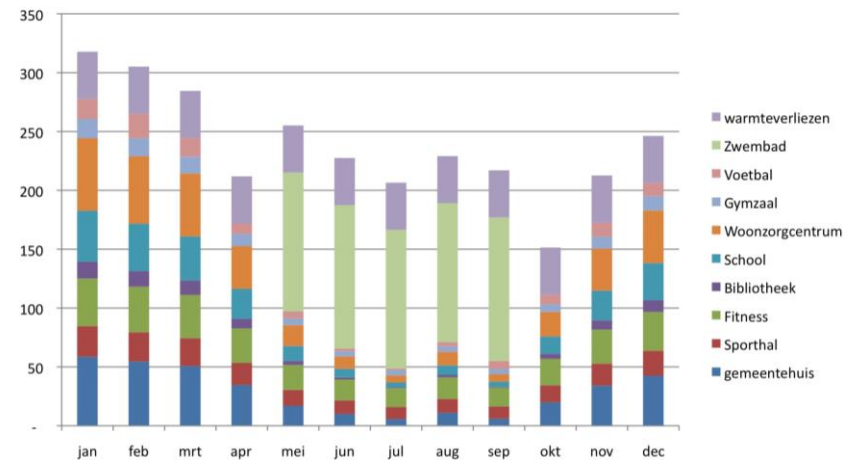

Village Marum: small scale district heat

Around village meadows with 1,200 km of wooded banks
Wood chips no longer waste but heat source for village
Connected buildings for 99% renewable heat

Biogas for district heat in Zeewolde CHP better than upgrading biogas for gas grid

WARMTENETWERK

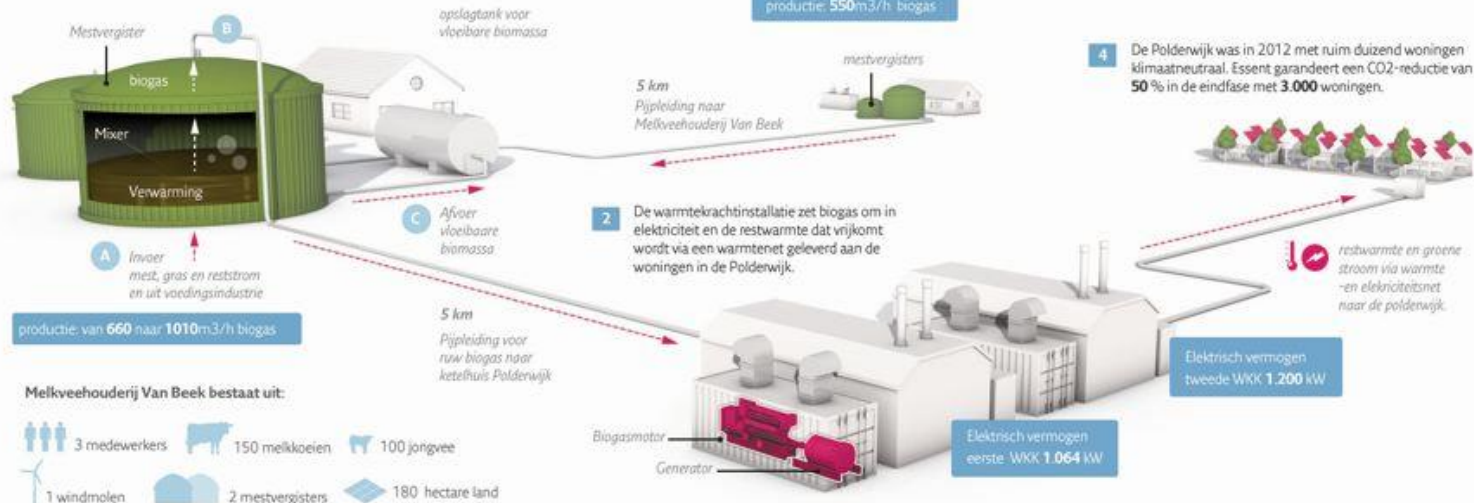
Koeienpoep verwarmt Polderwijk

De Polderwijk in Zeewolde heeft een duurzame energievoorziening dankzij een unieke samenwerking tussen een melkveehouder en energiebedrijf Essent. Deze samenwerking en de praktijkresultaten van het project hebben de Polderwijk meerdere internationale prijzen opgeleverd zoals de International District Energy Award 2011.

- 1 Melkveehouderij Van Beek transporteert vanuit een mestvergister op zijn erf via een 5 kilometer lange leiding ruw biogas naar een warmtekrachtinstallatie bij de Polderwijk.

HOE WERKT HET?

Bij het vergistingsproces in de mestvergister komt biogas vrij en dat wordt ingezet als brandstof voor de gasmotoren van de warmtecentrale.

© Schwandt Infographics

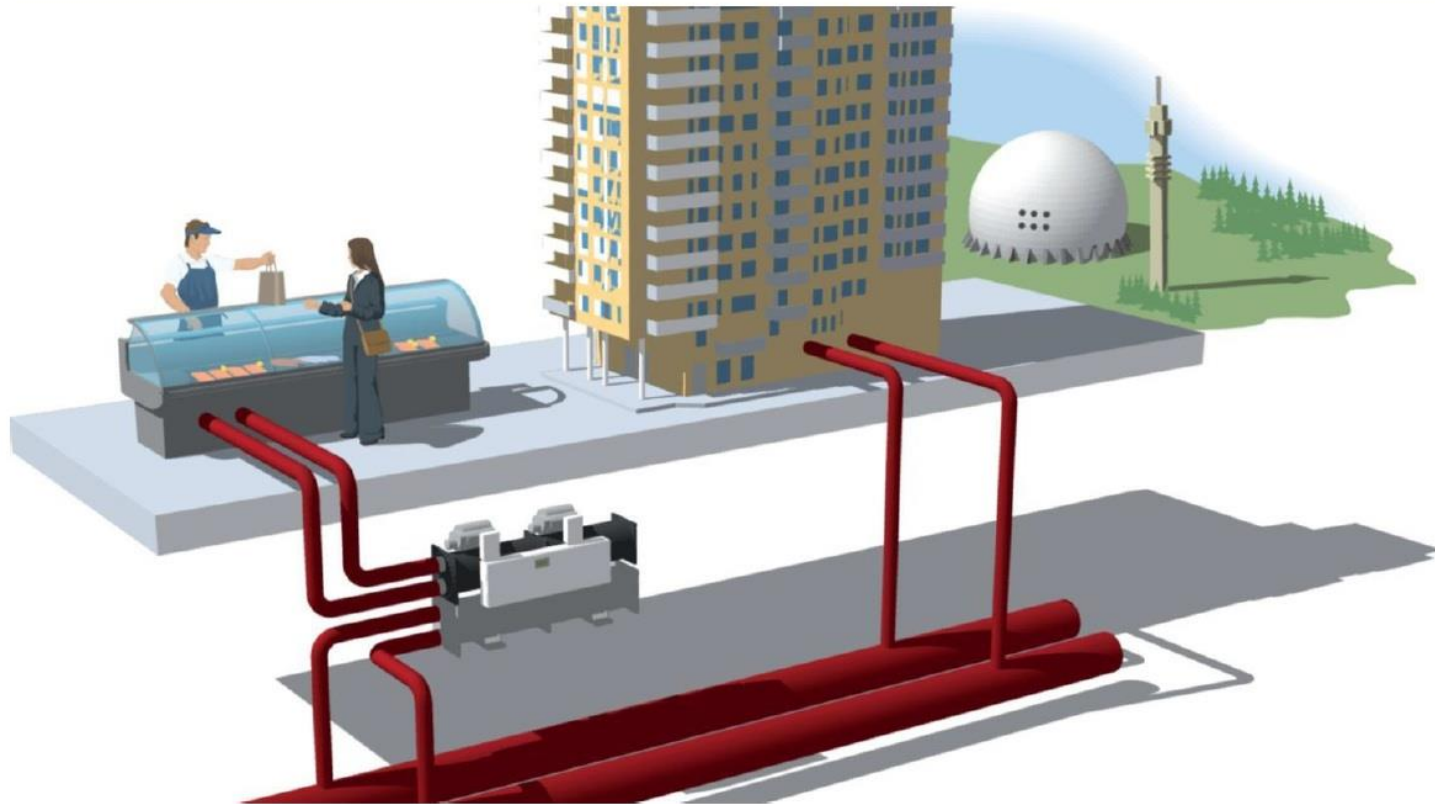
'Open' heating grids

WARMTENETWERK

Fortum Stockholm pilot projects with supermarkets and data centres

We buy excess heat at market value

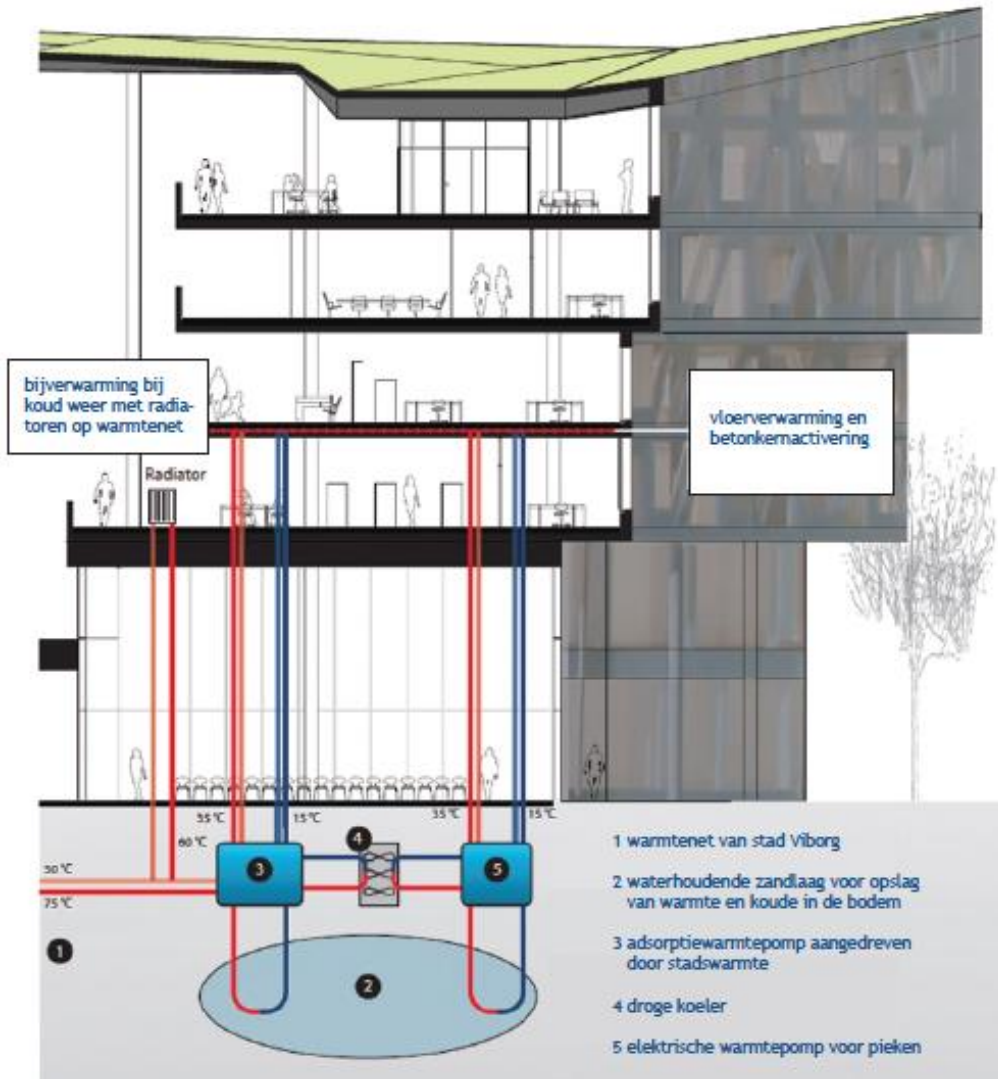

District heat drives heat pump for shallow geothermal energy in City Hall of Viborg (DK)

WARMTENETWERK

meer comfort met minder fossiele energie

Adsorption heat pump

Heating grid balances electricity grid

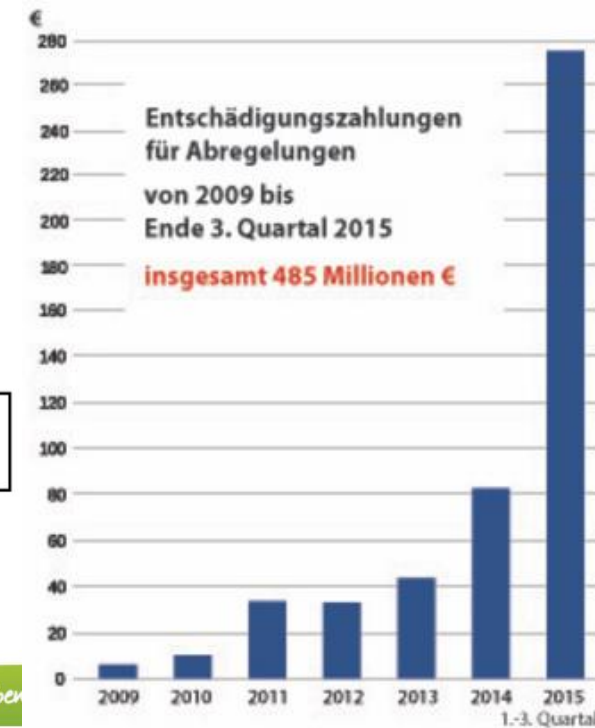
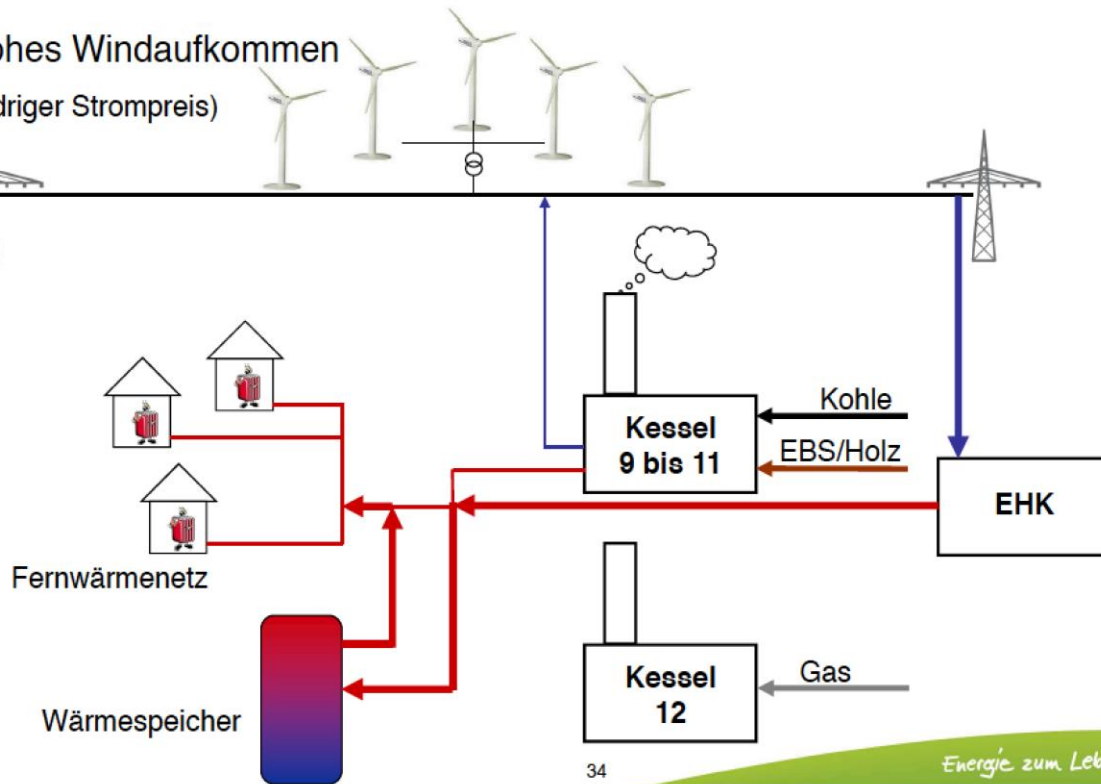
WARMTENETWERK

stadtwerke
flensburg
gmbh

Ausgleich schwankendes Angebot Windenergie in KWK

Sehr hohes Windaufkommen
(sehr niedriger Strompreis)

- Reduzieren Nutzung fossiler Energie für Heizung und Kühlung
- Ermutigen Nutzung Restwärme
- Ermutigen Nutzung Wärme und Kälte in kollektieve Netzen
- Wissenstransfer und Kooperation durch Studienreisen, Konferenzen usw.